

Bájkkeavijssa NuorttaSálto

Nielljalåkgávtses tjáleduvvam Viestarmera vålggabijrraj

Tálla náv guhkás vuosedi lasev 48 ulmutij gudi li tjáledahtám sáme jienastusláhkuj Viestarmera válggabijrran.

Sámedikke báddásaj diedo vuosedi állásit 1456 ulmutja li Viestarmera válggabijrraj tjáleduvvam, masi da gálmma Nuortta-Sálto suohkana gulluji. Dát le lasse 48 ulmutij jages 2009. 8 Stájos li registreridum, 25 Hábmerris ja 272 Divtasvuonas.

Tjanos álgoálmugij

Akta dajs guhti sáme jienastusláhkuj tjáledahtij guhtta jage dát ávddála le Rose-Mari Moen Stájos.
- Mån lev agev mielastam ietjam sáme mátojs ja tjadnusav álgoálmugij. Mån lev ráhtásam vuoduj, juska lev ienemusát stádan árrum. Stuorra ásiin berrahis nuorttan sjattaj luondulasj usjudallat mujna lidjin sáme ájttega, subtsas sán. Jur dav iednes gávnadij.

DIEDO

Viestarmera válggabijrra gábtjtjå bájkvev Meløyas oarjjas Siellakvuodnaj nuorttan ja guosská Viestarálev ja Lofáhtav. Tjoahkke láchko le náv guhkás le 14 180, mij le lasse 290 ulmutij jages 2009. Láhpalasj lágo báhti gá lágo bærráigátseduvvi, birrusin gálgádismáno 1. biejeve. Ájggemierre tjáledahtátij li biehtsemáno 30. biejeve ja gájkka tjáledibme dallutij le vuodo válggaj guovte jage duogen, mij tjadáduvva aktan Stuorra-diggevalgajnj tjavtjan 2013. Sámedikke jienastusláhko le registar jienastiddij gæenna le riektá jienastit válgan Sámediggáj. Jus duodasta dán ietjadav sábmenn aná, le 18 jagák jali dævdá 18 jage válggajage, dujna le sámegeilla sijddagiellan jali dujna li jali li læhkám æjgáda, ádjá jali áhko jali máttaræjgáda gæenna li sámegeilla sijddagiellan, jali le mánná ulmutijs guhti tjuodtju jali le tjuodtjum sáme jienastuslågón de máhtá tjáledahttet sáme jienastusláhkuj.

Girkkogirjen gávnaj ietjas máttaráhkov Viestaráles ja gá dási vuosedij lij gæhppat sáme jienastusláhkuj tjáledit.
- Gá æddnám ietjas tjáledahtij lij ávvo munji sæmme dahkat. Oabbám Ingunn Moen Reinsnes aj tjáledahtij ja le sjaddam sáme gávvádájddár. Dábddu riek buoragit buoredit dav vierredagov mij le sáme álmugi vuostti dagáduvvam. Muv máttaráhko vállduj láttijda ja navti sámevuohtha gádoj, sáme luotta gáhtun, subtsas sán.

Jus sámevuodav ruoptus válldá de vuost gudnev ájttegiida vaj e vajálduhteduvvá.
- Iv le oadtjum njuolgga sáme kulturárbes, juska æddnám gáptev munji ástij gá lidjiv guovte jagák. Lev ávon gá niejdama dási miellusin. Sunniva (ruvva 18) le mielos sámevuohthaj ja sávaj gáptev konfirmasjávnnáj, majt iesj viehkijn Viestaráles gárruv oabme skánda milta. Lip sáme juska ep la adnám láchka tjadnusav sámevuohthaj, javlla Rose-Mari Moen.

Lev gus alma sábmme?

Muhtema e dábdá nuoges sábmenn gá sámijit ievvi gæenna le giella anon ja bájjásjaddam sámevuodajnj. Valla ij le dássju dat mij guosská. Sáme árbbe le aj guddnedit ájttegiijt, ma li vuojnemahteduvvam. Ja jur sávadus sáme kulturárbev joarkket le akta sivájs gá sáme jienastusláhkuj tjáledahtij.
- Muhtem oase mujsta li ham sáme ja majt mañen vijdábut váldáv, sæmme báttá gá boahhte ájgge ij diehttu. Valla lev mielos láchkáj duostoduvvam sáme birrusin ja sæmme aj Sunniva. Sujna lij nanos vásádus Árranin gá vuorrasap kujnna sunji javlaj lij buorre gá sáme máddagijit vuosedij gá gáptev anij. Sån lij iesj dárojuhtám ietjas mánájt. Sån subtsastij Divtasvuonan lidjin nuoges

Tæksta: Kitty Skapalen
Járggálibme: Divte Media AS

Ved at hun selv har valgt å melde seg inn i samemantallet gjør det at hennes barn (døtrene Marte Mari og Sunniva på bildet) og barnebarn lettere også kan melde seg inn i mantallet, ved å vise til samisk stammor. På den måten gjør Rose-Mari Moen en forskjell for den yngre generasjonen. **BEGGE FOTO: PRIVAT**

kultuvrraguodde vaj sámevuohtha bisoj. Munji dábddu buorre Árranin liehket ja iv le guossak dábdám mån iv le nuoges sábmme. Lev agev sebrudagáv berustam ja dábddu ájnas munji tjáledahttet, subtsas sán.

Rose-Mari Moen jádij ruoptus áhtjes sijddabájkijda ja gietjav jage dás ávddála ástij sån fámilljasijdav Ytre Skotsfjordan. Vuona nuppe bielen le áhtjes sijddabájkke, Kvandalsmoen. Sån subtsas ij le jáhkedahtte áhttjes aj máhtá liehket sáme mátojs.
- Sån máhtá Áhtje mijáv ja namáv duon dán vædtsagij sámegeillaj. Juoga vierttim le dáhpáduvvam mij dahká sámevuodav ienep tjiegaduvvam Stájos gá Divtasvuonan, valla iv juorrula gá jáhkáv sámevuohtha le læhkám ienebut vuojnnusin Stájos ávddála, javllá sån.

Moen dábdá ienep ulmutijit lahkabirrusin Stájos gæenna li sáme máto, valla gudi ælla le sáme jienastuslågón tjáleduvvam. Man

diehti e tjáledahte ij sån diede.

- Le viesso kulturiellem Stájos gá lij liehket buorre jus lij gávnnet sáme siebvre gánná lij dáhkkit ássijit giehtadallat, tjoahken liehket ja várajválldet kulturárbev massta lip oasse, hæjttá Rose-Mari Moen.

Sámedikki jienastuslohku - loahpalaš listu Sametingets valgmanntall – endelig oversikt Viestarmera válggabijrra/Viestarmera válgabiire/ Vesthavet valgkrets:

5 Gielda	Álmmáiolbmot	Nissonolbmot	Oktiibuot
Kommune	Menn	Kvinner	Totalt
1804 BODØ	61	52	113
1805 NARVIK	91	56	147
1837 MELØY	3	4	7
1838 GILDESKÅL	9	4	13
1839 BEIARN	16	7	23
1840 SALT DAL	20	8	28
1841 FAUSKE	30	23	53
1845 SØRFOLD	3	4	7
1848 STEIGEN	4	4	8
1849 HAMARØY	11	14	25
1850 TYSFJORD	153	119	272
1851 LØDINGEN	4	6	10
1852 TJELDSUND	10	4	14
1853 EVENES	31	15	46
1854 BALLANGEN	11	13	24
1856 RØST	0	0	0
1857 VÆRØY	0	1	1
1859 FLAKSTAD	0	2	2
1860 VESTVÅGØY	4	13	17
1865 VÅGAN	6	3	9
1866 HADSEL	2	3	5
1867 BØ-I-VESTERÅLEN	3	6	9
1868 ØKSNE	4	6	10
1870 SORTLAND	16	29	45
1871 ANDØY	11	12	23
1874 MOSKENES	0	0	0
1901 HARSTAD	45	60	105

Publisert av Somby, Dina Nilsdatter.
Sist endret 14.06.2011 av Amundsen, Roy